

Sekce kurátorů pro mládež při Společnosti sociálních pracovníků ČR

Potřeba profesního sdružování – vznik Sekce

Práce kurátora pro mládež je nedílnou součástí sociálně-právní ochrany dětí a sociální prevence. V těchto činnostech a má dlouholetou tradici. V současné době pracují kurátoři pro mládež na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností většinou v rámci odborů sociálních věcí. Různorodé organizační zařazení vytváří mnohočetné podmínky pro výkon této funkce. Důležité jsou i místní a možno říci i historické okolnosti, za kterých se jednotlivá pracoviště utvářela a odborně rostla. Podmínky pro činnost každého pracoviště kurátorů pro mládež jsou tím i různě odlišné. Kromě tradičních míst (okresní města) vznikla při realizaci druhé fáze reformy veřejné správy řada nových pracovišť.

Přestože je činnost kurátorů pro mládež součástí sociálně-právní ochrany dětí nese s sebou některé zvláštnosti, které jsou pro práci kurátorů pro mládež charakteristické a nezaměnitelné. Výrazná specifika a obsahová náročnost v práci kurátora pro mládež vyžadují pochopení, podporu a kolegiální zázemí jak ze strany přímých nadřízených, tak i ze strany kolegů, sociálních pracovníků.

Těchto potřeb kurátorů pro mládež si bylo vědomo MPSV ČR, které dříve přímo metodicky vedlo tuto součást sociálně-právní ochrany dětí a jedenkrát ročně pořádalo metodická a výcviková setkávání, odděleně pro Čechy a Moravu. Jednotný přístup k práci kurátorů pro mládež měl velmi pozitivní vliv na samotný výkon této činnosti i na interpersonální vztahy. Nejvýznamnějším prvkem těchto společných pracovních setkávání bylo kromě ucelené odborné stránky i vytváření pracovní sounáležitosti a identifikaci se specifickou profesní skupinou. Od roku 2004 roli MPSV převzaly krajské úřady a krajské metodici, kteří jsou ovšem limitováni rozsahem svojí působnosti, možnostmi a vlivem na jednotlivé obce.

Z těchto, ale i z mnoha jiných důvodů vznikla iniciativa vycházející od samotných kurátorů pro mládež k založení profesního sdružení, které by do určité míry substituovalo jednotné vedení MPSV ČR v oblasti odborného setkávání, zastupování na veřejnosti ale i v odborném vzdělávání kurátorů pro mládež (ve smyslu z. č. 108/2006 Sb.).

Po zvážení všech možných variant se nakonec uzavřela dohoda se Společností soc. pracovníků České republiky¹ (dále jen SSP ČR). SSP ČR umožnila vznik Sekce kurátorů pro mládež (dále jen SKM), která má za cíl celkový rozvoj a permanentní zvyšování kvality činnosti kurátorů pro mládež.

Předpokládané působení Sekce kurátorů pro mládež v rámci SSP ČR:

Základní směřování činnosti SKM

- **kontinuální rozvoj profesních kompetencí kurátorů pro mládež a zajišťování jejich odborného růstu**

Poslání Sekce kurátorů pro mládež, ve SSP ČR:

- reprezentace zájmů a prezentování názorů kurátorů pro mládež
- zajišťování případně podíl na odborném vzdělávání kurátorů pro mládež
- zajišťování odborných konferencí kurátorů pro mládež v souladu s časovým programem SSP ČR
- organizování nebo spoluorganizování pracovních setkání s dalšími odbornými organizacemi

Aktivity Sekce kurátorů pro mládež v rámci SSP ČR:

- Jednání s vedením SSP ČR o činnostech Sekce a jejím postavení ve SSP ČR
- Spolupráce s vedením SSP ČR na činnostech společnosti
- Příprava a provoz webové stránky SKM na webu SSP ČR

¹ Společnost soc. pracovníků ČR působí již od roku 1921, sdružuje všechny soc. pracovníky v ČR. Je autorem Etického kodexu soc. pracovníků ČR, podílí se na organizování odborných tematicky zaměřených konferencí soc. pracovníků. SSP ČR je akreditovaná soc. organizace a zajišťuje odborné vzdělávání pro soc. pracovníky. Členství v SSP ČR je dobrovolné. V současné době se uvažuje o založení komory soc. pracovníků ČR.

- Monitorování legislativních změn v oblasti soc. práce a aktivity spojené s ovlivňováním tvorby nových nebo novelizovaných zákonů a prováděcích vyhlášek souvisejících buď přímo či nepřímo s prací kurátora pro mládež (např. monitoring, lobbying)
- Spolupráce se SSP ČR na vzdělávacích grantech k zajištění vzdělávání kurátorů pro mládež v souladu s ustanoveními z. č. 108/2006 Sb.
- Spolupráce s vnitrostátními a mezinárodními organizacemi zaměřenými na sociálně-právní ochranu dětí
- Spolupráce s MPSV ČR
- Prohloubení spolupráce s krajskými metodiky kurátorů pro mládež
- Zřízení a vedení archivu o činnosti kurátorů pro mládež
- Publikační aktivity zaměřené na činnost kurátorů pro mládež a její propagaci mezi odbornou i obecnou populací
- Vytvoření loga, hlavičkového papíru a razítka Sekce

Sekce kurátorů pro mládež využívá pro bezprostřední plošnou komunikaci mezi kurátory pro mládež (v rámci celé České republiky) interní elektronický komunikační prostředek Pandora. Dále využívá informace a adresáře kurátorů z webových stránek MPSV ČR, databáze služeb sociální prevence. Dále webový portál sociálka.cz a oficiální webové stránky Společnosti soc. pracovníků České republiky.

Organizační struktura Sekce kurátorů pro mládež, ve SSP ČR

SKM má svojí zastřešující organizační strukturu, která je volená každé čtyři roky na Celostátní odborné konferenci SKM. Volbu možno realizovat také elektronicky pomocí komunikačního prostředku Pandora. Vzhledem k tomu, že SKM svojí působností pokrývá celou Českou republiku je její organizační struktura proporcionalně rozložená tak, aby veškeré regiony měly možnost zastoupení v užším vedení SKM.

Organizační začlenění Sekce kurátorů pro mládež do SSP ČR

Sekce nemá svoji subjektivitu, je pouze pracovní a profesní podskupinou SSP ČR. Navazuje tak na již dříve vzniklou Sekci sociálních kurátorů. Lze předpokládat, že v budoucnu budou vznikat další skupiny sociálních pracovníků a vytvářet další sekce, protože jejich činnosti jsou vykonávány v různých oblastech a specifických podmínkách státních a nestátních institucí.

Společnost sociálních pracovníků ČR

Sekce kurátorů pro mládež

Sekce sociálních kurátorů

Předseda Sekce kurátorů pro mládež je zároveň členem výboru SSP ČR. Je žádoucí, aby zástupce SKM úzce spolupracoval s vedením SSP ČR. Sekce veškeré své aktivity pořádá pod hlavičkou SSP ČR a o své činnosti dopředu informuje výbor.

Organizační a územní vedení SKM tvoří

Výkonný výbor sekce:

Předseda SKM

Místopředseda pro Čechy

Místopředseda pro Moravu

Krajští zástupci

Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj, Karlovarský kraj, Kraj Vysočina, Královehradecký kraj, Liberecký kraj, Moravskoslezský kraj, Olomoucký kraj, Pardubický kraj, Plzeňský kraj, Praha, Středočeský kraj, Ústecký kraj, Zlínský kraj

(Případně mohou vzniknout pracovní skupiny výkonného výboru např. pro vzdělávání.)

Instituce, se kterými SKM spolupracuje:

MPSV ČR, MV ČR, MŠMT ČR, krajsí metodici kurátorů pro mládež, GŘ VS ČR, PMS ČR, nestátní neziskové organizace zabývající se sociálně-právní ochranou dětí, Institut kriminologie a soc. prevence a další relevantní instituce

Shrnutí

SKM při Společnosti sociálních pracovníků ČR je, v roce 2010, nově vzniklým dobrovolným profesním a odborným uskupením kurátorů pro mládež. Svoji činností chce účinně přispívat k zorganizování nebo spoluorganizování odborných setkání. Dále zejména formou vzdělávání přispívat k profesnímu rozvoji svých členů a ostatních odborníků. Podílet se na pracovních materiálech, výzkumných projektech a další odborné spolupráci s institucemi a organizacemi působící v oblasti sociálně-právní ochrany dětí a sociální prevence.

Mimo výše zmíněné aktivity se SKM snaží spoluvytvářet a prohlubovat profesní kulturu (souhrn postojů a hodnot dané profese), profesní identitu (sounáležitost a ztotožnění se s prací kurátora pro mládež) a profesní etiku (dodržování etického kodexu soc. pracovníků a etiky práce kurátora pro mládež).

Uvedené aspekty vytvářejí neoddelitelné povědomí o práci kurátora pro mládež, které si SKM klade za cíl rozvíjet a podporovat. Stejně jako další vytváření žádoucích podmínek pro existenci a fungování této společensky důležité profese.

Přehled dosavadní činnosti Sekce kurátorů pro mládež

Počátek činnosti: březen – duben 2010, do současné doby bylo zatím realizováno:

1. Konzultace se Sekcí sociálních kurátorů SSP ČR a s MPSV
2. Na základě těchto konzultací posléze stanovení základních (prioritních) cílů – celostátní vzdělávání kurátorů pro mládež a vznik celostátní komunikace v rámci elektronické konference (PANDORA)
3. Oslovení některých kolegyň a kolegů s dotazem na účelnost a potřebnost profesního sdružování a případný vznik sekce jako součásti SSP ČR – kladný ohlas (hlavní město bez ohlasu)
4. Vytvoření přípravné skupiny (aktivistů z Mělníka, Tábora, Loun a Hodonína)
5. Konzultace s odborníky z OSU na téma celostátní vzdělávání kurátorů pro mládež; vznikají dva problémové okruhy – nezáměr OSU o tento druh vzdělávání, dále pak rychle se blížící termín (slíbený MPSV) vyhlášení výzvy „tři jedničky“, údajně do konce května 2010
6. Vypracování tzv. Oslovovacího materiálu formou elektronické konference
7. Svolána porada aktivistů sekce a odborníků z OSU a ze vzdělávací instituce SOCIOFACTOR do které se přetransformovali někteří pracovníci OSU (příprava, organizace a realizace celostátního vzdělávání sociálních kurátorů)
8. Byly stanoveny úkoly a termíny pro zjištění vzdělávacích potřeb kurátorů pro mládež
9. Dokončen tzv. Oslovovací materiál a předán vedení SSP ČR
10. Spoluprací s MPSV byly zajištěny elektronické adresy krajských metodiků kurátorů pro mládež
11. Konečné znění dotazníku pro zjištění vzdělávacích potřeb kurátorů je připraveno k distribuci

12. Prostřednictvím krajských metodiků byl všem kurátorům distribuován tzv. Oslovovací materiál a dotazník na zjištění vzdělávacích potřeb kurátorů (včetně soustředění e-mailových adres)
13. Předpokládá se realizace vzdělávacího programu v rozsahu více jak sto šedesáti vyučovacími hodinami v průběhu jednoho a půl roku
14. Dosavadní spolupráce Sekce s vedením SSP ČR je zatím završena jednáním zástupců sekce na výboru SSP ČR 4. 6. 2010 s pozitivním výsledkem (byl kromě jiného předán přehled dosavadní činnosti sekce)
15. Uskutečněno jednání s p. ředitelem IKSP, naprostá shoda a předjednány další směry spolupráce
16. Jednání na MPSV o předpokládaném vzdělávání kurátorů pro mládež, protože „tři jedničky“ neobsahují potřebné podmínky, Mgr. Nováková upozornila na možné využití výzvy uveřejněné MV ČR
17. Zahájeny práce na celostátním komunikačním programu pro kurátory pro mládež

V současné době probíhá:

1. Soustřeďují se návrhy na strukturální a personální uspořádání Sekce kurátorů pro mládež, situaci ztěžuje to, že kurátoři pro mládež nejsou zvyklí na širší interpersonální kooperaci a komunikaci, protože jim chybí zkušenost sociálních kurátorů z „Předních Labských“ (vysvětlil kolega Pěnkava), jiných akcí s možným podtitulem „kurátoři sobě“
2. Soustředily se vyplněné dotazníky od kurátorů pro mládež
3. Příprava reakce na tiskovou zprávu MPSV v periodiku Práce a sociální politika ze dne 10. 6. 2010
4. Bylo vygenerováno cca 190 adres, které bude možno vložit do základního fondu celostátního komunikačního systému
5. Vytvoření podmínek k aktivnímu vztahu sekce k NAP
6. Potřeba připravit podrobné materiály pro jednání s výborem SSP ČR, které budou odpovědí na některá zpochybňování činnosti sekce, sekce svojí existencí a hlavně činností, jak se zdá, narušila lokální zájmy a osobní ambice některých jedinců
7. Jeví se, že bude třeba rozvíjet velmi úzkou spolupráci sekce s krajskými metodiky, z dosavadních kontaktů s metodiky je zjevné, že v naprosté většině vznik sekce vítají a vzdělávání kurátorů považují za potřebné

V nejbližší budoucnosti:

1. Poté co byly od kurátorů soustředěny dotazníky ke zjištění jejich vzdělávacích potřeb, jsou tyto vyhodnocovány
2. Výsledky vyhodnocení dotazníků budou sděleny metodikům a jejich prostřednictvím i všem kurátorům (v horizontu dvaceti až dvaceti pěti dnů od soustředění)
3. Výsledky budou sděleny rovněž vedení SSP ČR a MPSV
4. Na základě vyhodnocení dotazníků bude zahájena příprava vzdělávacího programu a projektu pro čerpání prostředků (z Evropských strukturálních fondů)
5. Budou dokončeny práce k realizaci celostátní elektronické konference kurátorů pro mládež na PANDOŘE a zahájena její činnost

Na činnostech sekce se podílí zhruba dvacet aktivistů z řad kurátorů pro mládež, včetně příznivců, zejména sociálních kurátorů. Pověstinou členů SSP ČR.

Podnět ke vzniku Sekce kurátorů pro mládež
(Ze zápisu z výborového jednání SSPČR 4. června 2010)

Jednání vedla JUDr. Věra Novotná.

1/ Ustavení sekce kurátorů pro mládež – přítomni zástupci B.Šubrtová a M. Holcmanová. Práce kurátorů není metodicky vyřešena v důsledku střídání pracovníků na MPSV. Zástupkyně KM předložily přehled dosavadní činnosti. Informace pro webové stránky připraví **P. Pěnkava**. Je připraveno 200hodinové vzdělávání ve spolupráci s Universitou Ostrava. Byl rozeslán dotazník k obsahu vzdělávání. Jsou předpoklady finanční podpory MPSV a kraje. Pro KM, kteří jsou součástí OSPOD je potřeba zpracovat metodickou příručku. **R. Kulhánková** – zařídí na webu nový odkaz – sekce kurátorů pro mládež.

Zapsala Růžena Kulhánková